

## Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS)

(Raskekujuline äge respiratoorne sündroom – RÄRS)

Maailma Tervishoiuorganisatsiooni teavet SARSi kohta vaata WHO koduleheküljelt või SARSi ekspertkomitee koduküljelt.

17. oktoobril 2003 avaldas Maailma Tervishoiuorganisatsioon „Ägeda respiratoorse sündroomi (SARS) epidemioloogia kokkuleppedokumendi“. Dokumendi on koostanud Maailma Tervishoiuorganisatsiooni Ägeda Respiratoorse Sündroomi (SARS) Töörühm ja Maailma SARSi epidemioloogia nõupidamisest osavõtjad. Dokument kajastab epidemioloogia, rahva tervise ja kliinilise viroloogia ekspertide seisukohti ning võtab kokku arvukate teaduskirjutiste järeldused.

2003. aasta kevadise haiguspuhangu ajal omistasid Maailma Tervishoiuorganisatsioon, USA Haiguste Ennetamise ja Kontrolli Keskus ning Kanada Nakkushaiguste Ennetamise ja Kontrolli Keskus SARSile järgmised sümptomid:

- haigus algab 38 kraadini või kõrgemale tõusva palavikuga,
- kaasnevad külmavärinad,
- halb enesetunne,
- kurguvalu,
- pea- ja lihasevalu,
- harva esineb kõhulahtisust.

Haiguse 3.- 7. päeval ilmub kuiv kinnine köha, hingeldus ning hingamispuudulikkus. Kuni viiendik haigestunudest vajab seetõttu kunstliku hingamisaparaadi abi. SARSi suremus on seni jäänud alla 10%.

Palaviku tõusu ajal on kopsude röntgenpilt patoloogilise leiuta, hingamispuudulikkuse tekkimisel ilmuvad interstitiaalsed infiltraadid ja pneumoonia leid.

Haiguse algfaasis on vere lümfotsüütide arv vähenenud, leukotsüütide arv on normaalne või mõnevõrra väiksem. Raske haiguskulu korral kujuneb pooltel haigetest välja leukopeenia ja trombotsütopeenia. Hingamispuudulikkuse faasis tõusevad kreatiin-fosfokinaasi ja maksa transaminaaside väärtused. Neerude talitus tavaliselt ei kahjustu.

Haiguse raskus varieerub kergetest juhtudest kuni surmajuhtudeni. Haiguse spetsiifiline ravi puudub. Seni on kasutatud bakteriaalse atüüpilise pneumoonia vastast ravi antibiootikumidega, on kasutatud ka viirusevastaseid preparaate oseltamiviri ja ribavirimi ning lisatud steroidpreparaate.

Tegemist on küllalt kõrge nakatumisvõimega haigustekitajaga, mis levib peamiselt piisknakkuse teel. Suuremas ohus on siiski need, kel on vahetu kontakt haigestunud inimesega, näiteks haigeid ravivad meditsiinitöötajad, haige pereliikmed jne. Maailma Tervishoiuorganisatsioon on nüüdseks kinnitanud, et kopsupõletikule sarnanevat ägedat hingamisteede haigust SARSi tekitav viiruse geneetiline kood on tuvastatud, mis on suur samm edasi vaktsiini loomiseks. Tegemist on seni inimesel mitteesinenud korona-viirusega, millele pandigi nimeks SARSi viirus.